

ANABİLİM EĞİTİM KURUMLARI

ÜNİVERSİTE
SINAVI ÖNCESİ
ÖNERİLER

ÜNİVERSİTE SINAVI ÖNCESİ ÖNERİLER

Hepimizin bildiği gibi sınav sürecinde öğrencilerin sınavlara yönelik tutumlarını etkileyen bireysel ve çevresel pek çok faktör bulunmaktadır. Sınavlarda başarılı olmak, istediği üniversite ve bölüme girebilmek öğrencinin olduğu kadar anne babaların da isteğidir. Sınavlara hazırlığın yoğunlaştığı bu günler, öğrencilerin ve velilerin yoğun bir endişe, stres ve kaygı içerisinde oldukları günlerdir. Bu dönemde anne babaların bazı yanlış tutum ve davranışlar içerisinde olduğu gözlemlenmektedir. Bunlar:

Koruyucu Aile Modeli: Çocuğu ile ilgili tüm sorumlulukları üstlenen, mümkün olsa onun yerine sınava girecek olan, “Hiçbir şeyini eksik etmiyorum, suyunu bile ayağına götürüyorum.” diyen, hemen hemen tüm derslerde özel ders desteği sağlamaya çalışan ailelerdir.

Sorgulayan ve Yargılayan Aile Modeli: Çocuğunun her davranışını sorgulayan ve yargılayan aile modelidir. Yani “Sınavın nasıl geçti?” yerine “Kaç yanlışın var, arkadaşın kaç puan aldı, senden yüksek alan kaç kişi var?” sorularını soran aileler bu gruba girmektedirler.

Kaygılı Aile Modeli: Çocuğun geleceği konusunda aşırı kaygı duyan ve kaygısını çocuğuna fazlasıyla yansıtan, sınava hazırlık sürecinde olağanüstü bir durum varmış gibi çocuğuna normalden daha iyi davranan aile modelidir. Yani bir yıl boyunca eve misafir kabul etmeyen, seyahat programı yapmayan, çocuğunun salonda ders çalışmasına izin verip bir yıl boyunca hiç TV izlemeyen, hatta fazla konuşmayan, çocuğuna izole bir ortam yaratan aileler bu gruba dâhildir.

Unutmayın ki başarının özünde sorumluluk ve öz güven duygusu vardır. Öz güven, sorumlulukları alıp başarıyla yerine getirmekle oluşur. Gençlere verilebilecek en ideal sorumluluk, kendi geleceğini belirlemeyi üstlenme sorumluluğudur. Çocuğunuzun başarısını artırması ve bu dönemi daha sağlıklı geçirmesi için size bazı öneriler sunmak isteriz:

1. Olağanüstü davranmayın. Çocuğunuzun ergenlik döneminde olduğunu unutmayın. Bu dönem çalkantılı ve ikilemli bir dönemdir. Çocuğunuzun yerine sorun çözmek istediğinizde ya da ona önerilerde bulunmak istediğinizde onun sizinle aynı şeyleri göremeyeceğini bilin. Örneğin güneşli güzel bir günde siz istememenize rağmen işlerinizi yapabilirken çocuğunuz böyle havalarda ders çalışmakta güçlük çekecektir.

2. Çocuğunuzun geleceği konusundaki endişelerinizi çocuğunuza yansıtmayın. Bu nedenle öncelikle aileler kaygılarını azaltmaya çalışmalıdırlar. Yoğun kaygı yaşayan kişiler, geleceği düşünmekten bugünü yaşayamazlar. Çocuğunuzun gireceği sınav sonucu ile sizin aşırı meşgul olmanız, çocuğunuzun da bu yönde meşguliyetini artıracaktır. Çocuğunuza yardımcı olmak için onun bugünkü yaptıkları ile ilgilenebilirsiniz.

3. Şartlı sevgi sunmayın. Başarılı ya da başarısız her koşulda çocuğunuzun yanında olacağınızı ona hissettirin. Problemleri çözmeye değil anlamaya çalışın. Aileler sürekli “Çalış!” demek yerine “Ne yaptın, nasıl gidiyor, bizlerden bir isteğin var mı?” tarzında bir yaklaşımı tercih etmelidir. Aileler, çocuklarının yaptıklarını yetersiz görmek yerine takdir etmeli, yapılması gerekenleri ise hedef olarak koymalıdır. Aileler, başkalarının yanında çocuklarını eleştirmemelidir.

4. -meli/-malı ile biten kelimeler dikkatli kullanılmalı. “Başarılı olmalısın. Sınavlarda çok dikkatli olmalısın. Kendini dersine vermelisin. Bu yıl kazanmalısın.” türünden zorunluluk ifade eden cümleler, öğrencinin kaygısının artmasına neden olmaktadır. Bu tür zorunluluk ifade eden sözleri mümkün olduğunca az kullanmaya çalışın.

5. Beden dili ve ses tonu ile verdiğiniz mesajlara dikkat edin. Anne babalar bazen çocuklarına “Sınav bizim için önemli değil, kazanamazsan da olur. Canını sıkma, kafana takma, üzülme.” gibi cümleler söyler. Eğer anne babalar çocuklarına bunları söylerken beden dilleri ve ses tonları bu sözleri desteklemiyorsa yani ağızlarından çıkan ile bedenlerinin söylediği çelişiyorsa öğrenci daha çok beden diline dikkat edecektir. Ebeveynlerin kaygılı, üzüntülü halleri çocuklar tarafından çabucak algılanır.

6. Ders çalış demeyin. Öğrenci ne kadar ders çalışacağına ve ne zaman ders çalışacağına kendisi karar verebilir. Sorumluluğunu bilen ve sınavlara hazırlanan öğrenciler, aileleri tarafından uyarılmaya ihtiyaç duymazlar. Anne babaların iyi niyetli olarak verdikleri öğütler ile çalış mesajları öğrencinin kaygısını artırabilir. Bu nedenle bazı öğrenciler kendisi için değil ailesi için ders çalışması gerektiği düşüncesine kapılıp daha yoğun kaygı hissedebilirler. Ya da ailesine tepki göstererek ders çalışmayı aksatabilir.

7. Negatif motivasyondan uzak durun. Bazı anne babalar çocuklarının motivasyonunu artırmak için “Bu gidişle sen asla kazanamazsın, yata yata sınav kazanılmaz.” gibi sözler söyler. Ancak negatif motivasyon pek az öğrencide başarılı olur. Çoğu zaman öğrencinin kendisini başarısız görmesine neden olarak kaygısını artırabilir.

8. “Yasaklamak” sözcüğü yerine “kısıtlamak” sözcüğünü kullanın. Çocuğunuzun tüm

yaşamını ders çalışmayla doldurmasını, sürekli ev okul dershane üçgeni içinde gidip gelmesini beklemeyin. Dersin dışında her şeyi yasaklamak, başarıyı getirmeyecektir.

9. Kendi hayatınızı unutmayın. Çocuğu sınavlara hazırlanan bazı aileler, kendi yaşamlarını bir kenara bırakarak çocukları için uğraşmaya başlamaktadırlar. Çocuğuna daha fazla yardımcı olmak için annenin işinden ayrılması, annenin çocuğunu sınav salonlarının kapısında beklemesi, öğretmenlerle her gün sonuçları konuşması sık görülen durumlardır. Bu görüntüler çocuğa sınavın çok önemli olduğunu ve sınavı kazanamama durumunda ailesinin çok üzüleceğini hatırlatmaktadır. Kendi hayatınızın olduğunu bu nedenle kendi planlarınız olması gerektiğini unutmayın. Böylece hem kendinize hem de çocuğunuza daha fazla yardımcı olabilirsiniz.

10. Çocuğunuza koyduğunuz hedeflerde gerçekçi olmaya çalışın. Her anne baba kendi çocuğunun daha özel olduğunu düşünür. Oysa objektif bakıldığında her insanın belli alanlarda kuvvetli yönleri olabildiği gibi belli alanlarda da zayıf özellikleri olabilir. Beklentileriniz ile çocuğunuzun yapabilecekleri uyumlu olursa çocuğunuz daha az kaygı yaşayabilir.

11. Bu zor dönemde çocuklarınıza anlayışlı ve destekleyici davranın. Kaygının atması ile birlikte çocuklarınız kendilerini daha çaresiz ve çözümsüz hissedebilirler. Bu nedenle durumlara karşı daha çok tepki gösterebilirler. Daha önceden kızmadıkları şeylere şimdilerde daha sert tepkiler gösterebilirler. Bu durumun geçici olduğunu düşünerek çocuğunuza karşı anlayışlı olmaya çalışın.

12. Çocuğunuzla sınav hakkında konuşurken kişilik değerlendirmelerinde bulunmayın. "Sen çalışkansın.", "Sen hırslısın." gibi sözler söylemeyin. Olumlu veya olumsuz eleştirileriniz çocuğunuzun kişiliğine değil, davranışlarına yönelik olsun. Örneğin "Sen çalışkansındır." yerine "Bu hafta verimli çalıştığını fark ettim." demek daha sağlıklıdır.

13. Çocuğunuz size danışmadan sınav taktikleri vermeyin. Unutmayın, sizin büyüdüğünüz zamana göre çok şey değişti. Çocuğunuzla ilgili gözlemlediğiniz olumsuz durumları, okul rehber öğretmeni ve ders öğretmeniyle paylaşabilir veya çocuğunuzu öğretmenleriyle görüşmesi için yönlendirebilirsiniz.

14. Geleceğe yönelik planlar içeren bir yaklaşım içinde olmayın. "Şu bölümü kazanırsan şöyle olur..." gibi söylemlerden kaçının. Özellikle "kazanmak" sözcüğünü sık sık kullanmayın.

15. Çocuğunuzun sınavdan önceki son gününü keyifle geçirmesine yardımcı olun. Sınava gidiş planınızı yapın. Çocuğunuz günü nasıl geçirmek istiyorsa tercihi ona bırakın. Çocuklarınıza sınavdan bir ay önce, sınavdan bir hafta önce, sınavdan bir gün önce, sınav günü ve sınav anında neler yapması gerektiği konusunda okul rehberlik birimi gerekli desteği göstermektedir.

16. Çocuğunuza sınav sabahı sağlıklı bir kahvaltı hazırlayın. Çocuğunuza hazırladığınız kahvaltının her zamanki gibi tok tutucu ve besleyici olmasına dikkat etmeniz yeterli. Şu ana kadar kahvaltıda yemediği şeyleri hazırlayarak yemesi için zorlamayın.

17. Sonuç olarak çocuğunuzun değerini sınavdaki performansı belirlemeyecek, o sizin için

dünyanın en değerli varlığı ve öyle olmaya devam edecek. Bunu onun da hissetmesini sağlayın.

YKS'ye Giren Adayın Yanında Bulundurması Gerekenler

2019 Sınav Giriş Belgesi: Sınava giriş belgesi adayların adreslerine gönderilmeyecek. Bu belgeyi, T.C. kimlik numaranız ve şifreniz ile ÖSYM'nin <https://ais.osym.gov.tr> internet adresinden sınav tarihinin 10 gün öncesinden başlayarak edinebilirsiniz. Belgenin üzerinde sınava gireceğiniz merkez, bina, salon bilgileriniz ile fotoğrafınız bulunmaktadır. Hiçbir aday sınava giriş belgesinde yazılı olan salondan başka bir yerde sınava giremez. Sınava giriş belgesinde yazılı olan salondan başka bir yerde sınava giren adayın sınavı geçersiz sayılır.

Sınava gireceğiniz binayı, adres bilgisini teyit etmek amacı ile önceden gidip görmeniz sınav günü size kolaylık sağlayacaktır. Sınava giriş belgesini kaybeden adaylar yenisini internetten edinebilir. Adaylar internetten edinecekleri ilgili oturuma ait sınava giriş belgelerinin renkli veya siyah beyaz çıktılarını sınavda yanlarında bulundurmamak zorundadır. Sınavın ilgili oturumuna ait sınava giriş belgesini yanlarında bulundurmayan adaylar sınav binasına alınmayacaktır.

Belge üzerinde adayın fotoğrafının bulunması zorunludur. Adaylar, bu belgelerinin yazıcıdan dökümünü edinirken belge üzerinde fotoğraflarının görünür olmasına dikkat etmelidir. Belgenin ön yüzündeki ÖSYM tarafından belirlenmiş bilgiler hariç ön ve arka yüzünde herhangi bir yazı, resim, işaret vb. bulunduğu takdirde adayın sınavı geçersiz sayılır.

Nüfus Cüzdanı/T.C. Kimlik Kartı veya Süresi Geçerli Pasaport: Adayların sınava girebilmeleri için 2019 sınava giriş belgesinden başka nüfus cüzdanı/T.C. kimlik kartı veya süresi geçerli pasaportun aslını yanlarında bulundurmaları zorunludur.

Nüfus Cüzdanı/T.C. kimlik kartı veya pasaport dışında Türk vatandaşlığından izin ile ayrılanlar ve bunların kanuni mirasçılara ait pembe/mavi kartlar, pasaportları bulunmayan KKTC vatandaşlarının fotoğrafı ve kimlik numaralı Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti kimlik kartı özel kimlik belgesi olarak kabul edilir. Bunların dışında sürücü belgesi, meslek kimlik kartları vb. diğer tüm belgeler, sınava giriş için geçerli belge olarak kabul edilmez.

Nüfus cüzdanında soğuk damga basılı olmalı, adayın sınav görevlilerince kolaylıkla tanınmasını sağlayacak güncel bir fotoğraf (Sınav günü sınav görevlilerinin sizi fotoğrafınızdan tanımakta güçlük çektiği takdirde sizi sınava almayabileceğini göz önünde bulundurunuz.) ve T.C. kimlik numarası bulunmalı, pasaportun süresi sınav günü itibarıyla geçerli olmalıdır. Üzerinde soğuk damga, adayın sınav görevlilerince kolaylıkla tanınmasını sağlayacak güncel bir fotoğraf veya T.C. kimlik numarası bulunmayan (T.C. kimlik numarası elle veya daktilo ile sonradan yazılmış veya ilave edilmiş olmamalıdır.) nüfus cüzdanları ile geçerlilik süresi bitmiş pasaport kabul edilmeyecektir.

T.C kimlik kartını sınava kadar edinemeyen, nüfus cüzdanında geçerli bir fotoğraf ya da T.C kimlik numarası bulunmayan adaylar 15 gün geçerli olan geçici kimlik belgelerini nüfus müdürlüklerinden edinebilirler.

Bu belgelerini eksiksiz olarak yanında bulundurmayan bir aday, mazereti ne olursa olsun 2019 YKS'ye alınmaz. Sınav binalarında hiçbir eşya emanete alınmayacağından adaylar, sınav binalarına bu belgeler dışında herhangi bir eşya, araç gereç vb. getirmemelidir. Sınavın yapıldığı her bir salona en az bir adet duvar saati, adayların sınavda kullanacakları gereçler (kalem, silgi, kalemtırış) ile şeker ve peçete ÖSYM tarafından sağlanacaktır. Adaylar sınava şeffaf pet şişe içinde su getirebilirler.

Sınava Girerken Adayın Yanında Bulundurması Yasak Olan Araç Gereç ve Eşyalar

Sınav binasında hiçbir eşya emanete bırakılamayacağından adayların sınava aşağıdaki malzeme ve araçları getirmeleri kesinlikle yasaktır:

- Çanta, cüzdan, cep telefonu, saat, kablosuz iletişim sağlayan bluetooth vb. cihazlar
- Kulaklık, kolye, küpe, yüzük (alyans hariç), bilezik, broş, anahtar, metal para gibi metal içerikli eşyalar (basit başörtü iğnesi ve ince metal tokalı kemer hariç)
- Her türlü elektronik/mechanik cihaz, çağrı cihazı, telsiz, fotoğraf makinesi vb. araçlar
- Her türlü plastik ve güneş gözlüğü dâhil cam eşyayla (şeffaf/numaralı gözlük hariç) banka/kredi kartı, ulaşım kartı vb. kartlar
- Cep bilgisayar, saat, sözlük işlevi olan elektronik aygıt, hesap makinesi vb. her türlü bilgisayar özelliği bulunan cihazlar
- Her türlü kesici ve delici alet, ateşli silah ve benzeri teçhizatla, kalem, silgi, kalemtırış, müsvedde kâğıdı, defter, kitap, ders notu, sözlük, dergi, gazete, vb. yayınlar
- Pergel, açölçer, cetvel, hesap makinesi vb. araçlar
- Su hariç içecek, yiyecek vb. gıda maddeleriyle ilaç, alçı, sargı bezi, koltuk değneği vb. sağlık malzemeleri

Bütün çocuklarımıza hedeflerini gerçekleştirmeleri için girecekleri sınavda başarılar dileriz.

KAYNAKÇA

Pr. Dr. Binnur YEŞİLYAPRAK

Türk PDR Derneği

Yüksek Öğretim Kurumları (YKS) Kılavuzu